

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 7. De varietate orationis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

ALTERA LIBRI PARS:

In qua de oratione agitur, tanquam ea, cuius assiduus usus debet penitenti esse imprimis commendatus.

Rimò aliquid dicemus de nomine, natura, varietate, & effectibus orationis: deinde considerabimus tum præceptum diuinum de ea datum; tum conditiones quas requirit, ut id ipsum præceptum per eam impleatur: tum de- mum usum illius debitum.

CAPVT SEXTVM.

De nomine & natura orationis.

SVMMARIVM.

- 39. Nomen orationis accipitur tum generaliter, tum proprie.
- 40. Definitio orationis.
- 41. Orare proprium est solius rei intelligentiã præditæ.
- 42. Orare non conuenit Deo.
- 43. Conuenit Christo quatenus homo est.
- 44. Non conuenit damnatis.
- 45. Conuenit cæteris omnibus intelligentiã præditis.
- 39. **N**omen orationis interdum accipitur specialiter, & interdum generaliter. Sicut enim ieiunare is specialiter dicitur, qui ab escis abstinet; generaliter verò dicitur, is etiam qui à carnis illecebris, victorumque passionibus se continet: ita is orare specialiter dicitur, qui diuinam clemenciam inuocat, sed generaliter dicitur etiam, qui bonis operibus in obsequium sui conditoris se tradit, eo quod bona opera Deum ad misericordiam prouocant: sicut mala, iram, & furorẽ ipsius accedunt. Specialiter autem dicta oratio ex variis circumstantiis ipsius, variè descripta est à sanctis Patribus prout in *Cod. de oratione quest. 1.* refert, bene que declarat Medina.
- 40. Instituto verò nostro ad naturam illius aperiendam sufficere poterit definitio tradita à Nauar. in suo tractatu de oratione prelude sexto: quod sit petitio facta Deo aperiẽ vel tacitè. Petitionem autem esse, commune est orationi cum precibus, quæ sunt homini ad aliquid ab eo impetrandum: quarum quadruplicem ab ipsa oratione differentiam refert Nauar. in eod. tract. cap. 19. num. 57. Factam verò esse Deo, est ei proprium. Atque vt plenius dilucidiusque natura eiusdem intelligeretur additum est in definitione *expresse vel tacite*, per quod indicatur naturam orationis constare; non modò sit expresse, sed quoque sit tacite fieri. Vnde oratio proprie fuit, petitio illa tacita sanationis Lazari, quam Ioan. 11. torores ipsius à Christo petierunt dicentes. Ecce quem amas infirmatur. Id quod ex D. August. ad eum locum Nauar. refert, in cit. prelude 6. num. 12. addit aliud exemplum de oratione que fit Sanctis. Eo ipso enim censetur tacite facta Deo, quod fiat Sanctis ipsis tanquam nostris in recessibus apud Deum, à quo speratur & impetratur quod petitur: ita ut Deus sit præcipuus quasi scopus, in quem oratio nostra dirigitur: Sancti verò sint velut medium, per quod ea dirigitur, vt bene succedat.
- 41. Pro pleniore adhuc eiusdem naturæ notitia, aduertere oportet orationem esse operationem tantum rei præditæ intelligentiã, vt patet ex D. Thoma doctrina 22. quest. 83. art. 1. atque requirere concursum mentis simul & voluntatis, quia non est nuda petitio, sed cum desiderio, quod est voluntatis actus, obtinendi petitum. Itaque bestie, sicut non sunt capaces rationis, ita nec sunt orationis; & ideo quod in *Psalm. 103.* Catuli leonum dicuntur quærere à Deo escam sibi. Et in *Psalm. 146.* Pulli cornuorum dicuntur ipsum inuocare, ac id genus alia: intelligi debent dicta per similitudinem: propterea quod animalia dum quadam vocis significatione suam restantur indigentiam, videntur in sito naturæ instinctu inuocare Deum, qui eorum prouidentiam & curam gerit: aperientque manum suam implet omne animal benedi-

ctione sicut & per similitudinem omnia dicuntur illi obedire, propterea quod in sito naturæ impetu mouentur ad fines quos illis ipse præscripsit, perinde ac si præcepto accepto illud implere studerent.

A inuicere oportet præterea, quod etsi Deus mentis & intelligentiæ capax sit, non esse tamen orationis; cum nec superiorem habeat, cui deferat: nec cuiusquam ope egeat, quæ imploret. Quod verò ad R. 8. Spiritus sanctus dicitur postulare pro nobis gemitibus inenarrabilibus.] sensus est, quod faciat vt postulemus; nimirum tribuendo postulandi vim, auxilium, & gratiam: sicut & eius quod Matth. 18. dicitur. Non estis vos qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis:] sensus non est, quod Spiritus sanctus per se verba proferat. Quam interpretationem ex D. August. & quibaldam D. Pauli antiquis inter prætibus habet Azor. in 1. par. Moral instit. lib. 9. cap. 29. quest. 6.

De Christo autem Domino nostro, cum non tantum sit verus Deus, sed etiam verus homo; certum est quod ei quatenus homo est conueniat orare, sicut & Patre minorẽ esse. Id enim aperte constat ex eo, quod ad Rom. 8. dicitur interpellare pro nobis.] Et ad Hebr. 9. introiisse in cœlũ vt appareat vultui Dei pro nobis.] Adde illud i Ioan. 2. Si quis peccauerit aduocatum habemus apud Patrem Iesum Christũ iustum.]

Si quæras an omni rationali creaturæ conueniat orare posse. Respondetur non conuenire propriè damnatis, quia orare est actus de se bonus proficiscens ex virtute religionis, & ideo ex bono pioque erga Deum affectu, quem damnati habere non possunt; qui Deum ipsum odio summo incesanter prosequuntur. Vnde quod demones rogarunt Christum vt mitteret eos in regem porcorum, Math. 8. & Epulo sepultus in inferno precatur, Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarum, &c.] Luc. 16. petitiones quidem fuerunt, non tamen orationes: vt nec ea quæ ex Tob. cap. 8. 2. Sa. han postulauit facultatem vexandi sanctum ipsum hominem Iob.

Cæteris autem omnibus præditis intelligentiã conuenit orare siue Angelis, siue hominibus: & his siue iam vitæ sanctis non modo beatis, sed etiam detentis in Purgatorio (de qua re videri possunt Azor. in eod. cap. 29. in fine & in præced. cap. 10. quest. 12. & Gregor. à Valen. 22. disput. 6. quest. 2. puncto 6. sub finem) siue adhuc viuentibus, non modò iustis; sed etiam peccatoribus, vt patet ex Publicano Luc. 18. & allis: vt ex Dauide 2. Regum cap. 12. & in nouo Testamento ex D. Petro, Magdalena, Zachæo, & Latrone crucifixo.

CAPVT SEPTIMVM.

De varietate orationis.

SVMMARIVM.

- 46. Diuisio orationis in mentalem & vocalem.
- 47. Diuisio mentalis in meditationem & contemplationem.
- 48. Diuisio vocalis in communem & priuatam: quam melius est fieri verbis ab Ecclesia institutis, quam à nobis pro arbitrio compositis.
- 49. Oratio quedam bona & quedam mala, aut ex obiecto aut circumstantia.
- 50. Diuisio orationis bona in viuam & mortuam.
- 51. Diuisio orationis, in obsecrationem, orationem peculiarem, scilicet illam, postulationem, & gratiarum actionem.
- 46. **D**vplex est præcipua varietas orationis: prior quod quedam sit vocalis, & quedam mentalis; posterior quod quedam sit bona, & quedam mala. Mentalis est quæ fit interno tantum actu animi, qualis fuit Annæ oratio ad Deum pro suscipienda prole 1. Reg. 1. vocalis verò quæ fit interiore animi actu, vt simul verbis externis exprimitur: non item quæ fit tantum verbis sine interiori mentis & voluntatis pia eleuatione ad Deum; reprobata per illud ex *Isai. cap. 29. vsurpatum &* à Christo Domino Matth. 15. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est à me.]
- 47. Vtraque autem rursus distinguitur; mentalis quidem, in meditationem & contemplationem: quarum illa consistit in consideratione mediõr vitæ spiritalis, id est, eorum ex quorum notitia dirigimur in salutis æternæ viã, quæ tenetur declinando à malo, & faciendo bonum. Eius gene-

ris sunt considerationes de peccatis, de virtutibus & vitis, de quatuor nouissimis; morte, iudicio extremo, inferno, & paradiso; de vita, morte, & passione Christi, & de aliis Dei beneficiis. Contemplatio verò consistit in consideratione finis vitæ spiritualis, puræ Dei, & diuinorum attributorum ipsius vt in se sunt, Ideoque raro in eadem dicitur discursus, seu inquisitio, sed simplex & humilis per fidem intuitus, cum in meditatione perquam discursus amittitur, de cuius vsu præclara institutio habetur edita à P. Francisco Aria, quam inscripsit De mentali oratione.

48. Vocalis verò quædam est communis, & quædam priuata Communis dicitur, quæ fit ab Ecclesiæ ministro (qua appellacione venire, tum Religiosum, tum secularem Clericum notat Nauarr. in tractatu de oratione cap. 20. num. 40.) nomine totius populi: eo scilicet modo quo exprimitur cum dicitur in libro de Ecclesiasticis demandata sibi legatione funguntur apud diuinam clementiam; humani generis agunt causam & corâ secum Ecclesiâ congemiscere, postulant & præcantur. Priuata oratio verò dicitur, quæ fit ab vnoquoque priuati pro se vel per alio. De hac intelligitur illud prioris ad Timoth. 2. capite. Volo vitos orare in omni loco, & quantes puras manus suas: ita & discepratione.] fieri que potest dupliciter: vno modo, verbis quæ quisque sibi arbitrio suo composuerit pro suo pio affectu. Prior autem longè melior est, ac anteferenda multis nominibus: maxime autem, quod cum vis orationis consistat potissimum in hoc, vt nobis diuinum fauorem conciliemus formulæ orandi ad id accommodatiores sunt illæ quas Spiritus ipse diuinus dictauerit: quando quidem (vt inquit Apostolus ad Rom. 8.) Qui orems sicut oportet nescimus; sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.] In illis enim orationibus & imprimis in oratione Dominica. Deas suas agnoscit voces, & quasi proprium suum, aut familiare idioma; rebus, personis, loco, tempori, qua ratione decet ita accommodatum, vt illud ei placeat, & ad insinuandos nos in ipsius gratiam maxime valeat. Vnde meriò Apostoli Christum Dominum rogant Luc. 11. Domine doce nos orare, sicut Ioannes docuit discipulos suos.]

49. Item bona oratio est, quæ fit seruatis omnibus conditionibus debitis, de quibus in sequentibus: mala vero cui aliqua ex debitis conditionibus deest: iuxta illud ex D. Dionysio communiter receptum ab omnibus (teste Nauarro, in præced. cap. 6. num. 2.) Bonum est ex integra causa, malum autem ex singulis defectibus. Duplex autem est mala oratio: vna quæ dicitur mala ex obiecto malo: nempe qua petitur aliquid malum: vt vindicta priuata de inimico, aut aliud id genus moraliter malum. Altera dicitur mala ex circumstantiis: qualis est qua et si petatur bonum, non petitur tamen id quod, propter, à quo, vbi, quando quomodo, aut pro quo debet: de qua in eodem cap. 6. multa Nauarr.

50. Bona quoque oratio distinguitur rursus, quod quædam sit mortua: cuiusmodi est oratio existentis in peccato mortali; nam in eo quoque statu potest homo multa bona, & Deo grata, quamuis meritoria non sint, facere operari; orare, aut opus aliud faciat peccando actu, vel proponendo peccare, seu Deum offendere: qua ratione damnatur in sacra Scriptura oratio peccatoris, prout bene tractatum videri potest apud Med. in Cod. de oratione, quest. 12. Neque ipsa potest: siue de iustitia, siue etiam de liberalitate, sed nocet potius, vt pote quæ penam meretur, prout bene docet Nauarr. in prius cit. cap. 20. num. 35. & 36. eaque de causa dicitur mortifera. Quædam verò sit viuua; cuiusmodi est oratio iusti seu existentis in Dei gratia: de qua Psal. 33. Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorum.] Vbi aduerte non esse idem, quod oratio sit viuua, & quod sit efficax (etiam si illa maxime oratio efficax sit, qua viuua est) quod oratio mortua potest esse efficax, seu qua impetretur quod petitur prout patebit per dicenda in seq. num. 59. & 68. Aduerte quoque ex Nauarr. in ead. num. 36. quod et si aliquis peccet (sive mortaliter siue venialiter) dicendo aliquam partem Missæ aut vnus horæ canonicæ, non ideo tamen recitationem totius, peccatū esse ac nullius meriti sed solum talis partis ma-

lam recitationem: ideoque euitandum esse, vt cum primum ad tala peccatum aduerterimus, recitando aliquam partem, corrigamus nos statim ac emendemus.

De diuisione orationis sumptæ ex prioribus ad Timoth. cap. 2. in obsecrationem, orationem peculiariter sic dictam, postulationem, & gratiarum actionem, videri potest Bellarm. in Conuou. de bonis operibus lib. 1. cap. 2. illius explicationem latè persequens. Nobis potest sufficere quod habetur ex D. Thom. in cit. quest. 83. art. 17. eam diuisionem sic posse accipi: vt obsecratio sit, quæ petitur à Deo quidpiam, proposita ratione aliqua, ducta ex quapiam re sacra ob quam sit impetrandum id ipsum quod petitur, vt ex diuina bonitate, aut ex passione Christi. Oratio verò sit actus ipse orandi, vt ad iunctum habet: quemdam mentis ascensum ad Deum. Postulatio autem sit idem actus, prout est petitio huius, vel illius beneficii pro futura aut pro præsentia vita. Gratiarum denique actio sit quatenus eidem petitioni præmittimus aut subiungimus Dei laudem in signum gratiæ erga eum animi. Hæc D. Thomas explicat per orationem de sancta Trinitate. Nam vt in ea dicitur, Omnipotens sempiternus Deus, oratio est; vt verò additur; Qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, gratiarum actio est; vt autem adiungitur: Tibi que quæsumus vt eiisdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersis, postulatio est: vt deum ponitur. Per Dominum nostrum, & obsecratio est.

CAPVT OCTAVVM.

De effectibus seu fructibus orationis.

SUMMARIVM.

52. Orationis quadruplex effectus præcipuus: meritum, satisfactio, impetratio, & spiritalis refectio animæ.
53. Oratio vt meritoria sit, & satisfactoria debet profecta esse à charitate.
54. Id ipsum necessarium non est, nec etiam semper sufficiens, vt sit impetratoria.
55. Condiciones requisitæ in oratione, vt sum impetrandi effectum cordi sortiarur.
56. Fides requisita.
57. Spes item.
58. Item que charitas.
59. Modi quibus contingit peccatores impetrare quod petunt in oratione.
60. Quæ peccata impetrationi orationis obstat specialiter, ex sacris literis habeatur.
61. Humilitas item, deuotioque requisita.
62. De perseverantia requisita.
63. De conditione, vt pro nobis petamus.
64. De conditione vt petamus necessaria vel vitia.
65. De fructibus orationis iusti, facta pro vitâ & sanctis.
66. De fructibus facta pro vitis.
67. Infructuosa est facta pro damnatis.
68. De fructibus orationis facta à peccatore pro aliis.

Fructus seu fructuosos effectus orationis innumerabiles esse, satis indicant illa verba Domini Ioan. 14. Quodcumque petieritis in nomine meo, hoc faciam.] Et Ioan. 15. Quidquid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis.]

Quatuor autem numerantur primarij; meritum, satisfactio, impetratio, & spiritalis refectio animæ; quos orans consequitur; quia oratio quatenus actus bonus, meritoria esse potest; quatenus verò pœnalis, satisfactoria pœnæ pro peccatis debet; & quatenus petitio quædam, impetratoria esse: facta autem cum debita attentione, potest animam spiritali gaudio, & consolatione ex consortio Dei reficere.

Atque ad meritum & satisfactionem, in bona oratione (sicut & in ceteris actibus bonis meritoris, & satisfactoris) requiritur vt profecta sit ex charitate, vt vocant, viæ seu hominis adhuc in hac vita constituti. Quæ conditio (de qua in prioribus ad Corinth. cap. 13.) necessaria est ad quodcumque bonum opus vt nobis prosit in ordine ad æternam salutem, à Christo promissam bene agentibus, prout omnium sententiam esse notat Nauarr. de oratione cap. 20. num. 33. conclus. 2. Quod idem dicens initio præcedentis cap. 8. addit